

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Pere

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

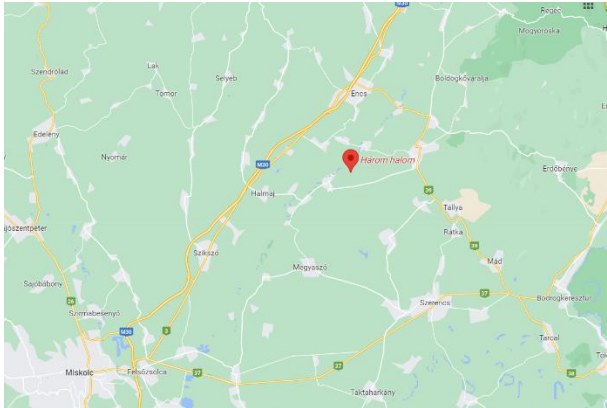

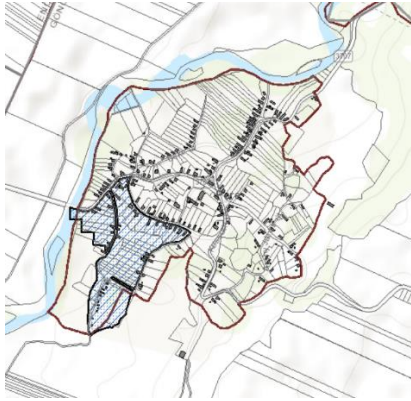
Pere

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Gönci járás

Szervezet neve: Magyar Ökumenikus Segélyszervezet

Dátum: 2022. május

	<p>Terület: 9,53 Lakónépség: 318 Jogállás: Járás: Gönci Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Pere	
Megye	Borsod-Abaúj-Zemplén	
Járás	Gönci	
Programba vonás köre	3	
Szervezet neve	Magyar Ökumenikus Segélyszervezet	
Lakosságszám (2021)	318	329
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	91%	
15 év alattiak aránya (2021)	20,4%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	94%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	18%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	89%	
Lakásszám (2011)	161	
Üres lakások száma (2011)	57	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	94	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	27	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	94	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	27	
Lakások száma (2019)	161	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	98	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	74	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	162	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	66	
WC nélküli lakások száma (2011)	66	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	4	
Egy szobára jutó lakó (2021)	0,8	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	254161 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	94%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	2400000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	8	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	2	

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

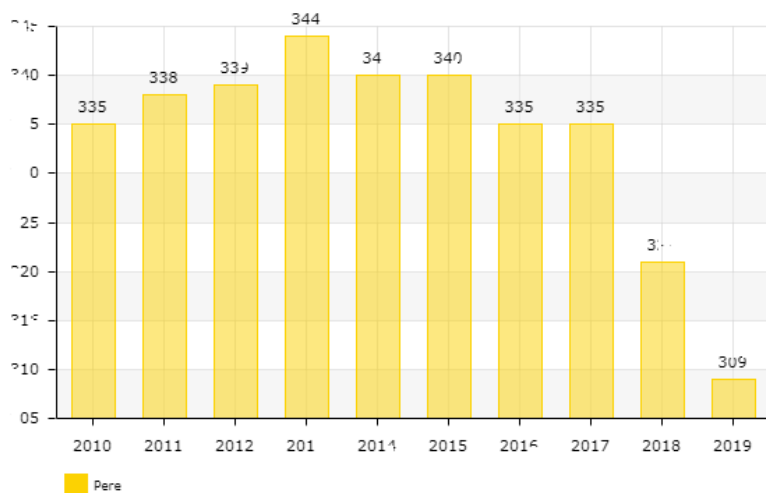
A település pozíciója

Hernádbúd 2 km-re, Hernádszentandrás 3 km-re és a legközelebbi városok: Abaújszántó 6 km-re és Encs 9 km-re található. A település a Hernád folyó és a turizmus révén a környező zempléni, abaúji nevezettségű kirándulások célpontjai, melyhez kemping és panzió is nyújt szállást a településen.

A község területe: 9,53 km²; a háztartások száma 161 (2021). Az állandó lakónépesség 2016-ban 354 fő volt.

Lakosságszám változása 2021/2012 viszonylatában 91% csökkenést mutat; a 15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 viszonylatában 94% csökkenést mutat, a 60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 viszonylatában 89% csökkenést mutat.

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Közlekedés

Helyközi járat naponta hatszor jár Ináncon keresztül Encsre (9 km, utazási idő 45 perc) . Vasútállomás Ináncon van (5km).

A megyeszékhely a településünkől 38 km távolságra található. Vasúton 8 járatot indítanak naponta, távolsági buszok a településre 1 óra 30 vagy 2 óra utazással közlekednek.

A tömegközlekedés elérhető a szegregátumban élők számára, a helyközi járat a település két pontján, a Rákóczi és a Kossuth úton is megáll.

Ám mivel a buszjegy megvétele komoly anyagi megterhelést jelent a családoknak, az itt élők egyáltalán nem, vagy csak indokolt esetben utaznak. Ezen felül a tömegközlekedést a járatok ritkasága jellemzi.

Térségi munkalehetőségek

A faluban korlátozott a munkalehetőség. Jellemző a közmunka, jelenleg 40 főnek biztosít munkalehetőséget, és esetleg az itt található Aranyhordó panzióban, és kempingben található alkalmi munkát, 350 Ft-os órabérért.

A nők az étterem konyháján segítenek be, vagy a takarításban. A férfiak segédmunkás feladatokat látnak el.

Az elmúlt időszakban néhányan a Robert Bosch Kft.-nél helyezkedett el Miskolcon. Azonban a céges busz nem jár be a településre. A legközelebbi település, ahol felszállhatnak, Ináncs. (6km-re található település.)

Esetenként napszámban tudnak elmenni dolgozni. Közele gyümölcsösök biztosítanak idénymunkát, illetve ősszel a diószedés, aminek köszönhetően némi bevételre tehetnek szert az itt élők. Helyi vállalkozók 7-8 fő számára biztosítanak munkalehetőséget. A férfiak közül sokan, a környékre jellemzően itt is „hetelni” – heti váltásban járnak el az építőiparba dolgozni.

Az M30-as autópálya kialakításának időszakában több családnak biztosított megélhetést.

Az 5 legnagyobb foglalkoztató a környéken:

Kézmű Fővárosi Kézműipari Nonprofit Kft.	Abaújszántó (6,5 km)
ABASAIUSZ 7 KFT	Abaújszántó
Majoros és Társa Faipari Kft	Abaújszántó
Mezőgazdasági és Szolg. szöv	Gönc (30 km)
Göncöl FA Hungária KFT.	Gönc

A legnagyobb munkáltató: Miskolc BOSCH (41 km)

Jelenleg 30fő dolgozik közfoglalkoztatottként. Ebből 10 fő férfi.

A mezőgazdasági program keretein belül burgonyát, kukoricát, paprikát és paradicsomot fognak termelni az éven.

A férfiak a település rendezésben vesznek részt, pl. fűkaszálás.

A közel múltban a közfoglalkoztatás keretein belül a régi iskola épületének két termét újították föl: glettelés, festés, vizesblokkok cseréje.

Ezen felül a tűzoltószertáron tetőcsere történt.

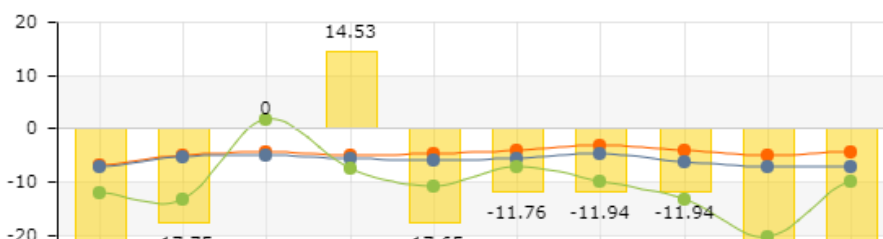
El-és bevándorlása mértéke:

A roma családokra nem jellemző az elvándorlás. Zárt rendszer jellemzi az itt élők kapcsolati rendszerét.

A beköltözés sem jellemző. A legutóbbi család Fügödről érkezett a településre, nehezen fogadta be őket a falu közössége. Mind a felnőtt, mind a gyermek lakosság részéről kirekesztő magatartásforma fogadta őket.

A település csak rendezett körülmények közül érkező családot fogad szívesen.

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Elérhető szolgáltatások

Háziorvos hetente egyszer szerdánként rendel (a rendelőt nemrég újítták fel egy pályázat segítségével). A település lakói nem elégedettek a háziorvos szolgáltatással.

Gyermekorvoshoz Encsen-, a védőnői szolgáltatás Ináncson érhető el.

A mozgó Posta lehetőségét naponta igénybe vehetik az itt élők.

Gyógyszertár Encsen és Ináncson van legközelebb. A szolgáltatás elérését a falugondnoki szolgálat segíti.

Két élelmiszerbolt működik a településen, az Abaúj Coop Zrt. reggel 6.30-15.00 közötti nyitva tartással, a hétfői napon zárva tart, valamint egy kis bolt üzemel ami magántulajdonban van. Ruházati bolt nem működik. Étkezési lehetőség az Aranyhordó Panzió és Étteremben van.

A településen közösségi ház működik, a szabadtéri kikapcsolódást játszótér és egy focipálya biztosítja.

A családgondozói feladatot kéthetente egy alkalommal látja el az itt dolgozó szakember.

Pere községi könyvtára a polgármesteri hivatalban található. Nyitva tartása: heti 2 nap.

A gyerekeknek kevés lehetőség biztosított a kikapcsolódásra.

Az óvoda szervezésében valósulnak meg a jeles napokról való megemlékezés.

Az InDaHouse Hungary Egyesület önkéntesei borsodi falvakban élő, hátrányos helyzetű gyerekeknek tartanak egyéni és csoportos fejlesztő foglalkozásokat heti rendszerességgel, ez a Perén élő gyerekek számára is elérhető.

A Gyerekesély Program közösségi ház a település központjában működik. A fejlesztő foglalkozás mellett a mosási lehetőség is elérhető, mint szolgáltatás. Ez az épület a Népkonyha számára is helyet biztosít.

Perei Napközi-Otthonos Óvoda és Minibölcsőde 2021. augusztusában nyitott intézmény.

7 fő engedélyezett férőhellyel működik, teljes létszámmal Hernádbúd és Pere ellátási területtel. 1 csoportban 0-18 hónapos gyermek 4 fő, 18-36 hónapos gyermek 3 fő. A gyerekek 90%-a roma.

A Perei Napköziotthonos Óvoda 25 férőhellyel rendelkezik.

Iskola nincs a településen, a gyerekek a közeli Ináncsra, illetve Encsre járnak át iskolába. (kb 30 fő Ináncsra, 20 fő Encsre).

Perén heti 1 órában biztosít a Pedagógiai Szakszolgálat logopédust, aki 3 óvodás gyermekkel tud foglalkozni. Ebből a fejlesztésből sokkal többre volna szükségük.

Önkormányzati fejlesztések

Pere Község Önkormányzata pályázatot nyújtott be az EFOP-3.7.3-16 kódszámú Az egész életen át tartó tanuláshoz hozzáférés biztosítása c. felhívás keretében, amelyre EFOP-3.7.3-16-2017- 00084 projekt azonosítószámon, 100%-os támogatási intenzitás mellett vissza nem térítendő Európai Unió támogatásában részesült.

A projekt megvalósítási ideje 2018.06.01-2020.08.29-ig tartott, a Széchenyi 2020 program keretében valósult meg. A 78,31 millió forint európai uniós támogatás segítségével 151 fő került bevonásra Peréről és környékéről 16 féle szakkör és tanfolyam megvalósítására.

A tanulást elősegítő szakkörök és tanfolyamok tekintetében úgy a részvétel, mint az eszközök és a szükséges anyagok használata teljesen ingyenesen állt rendelkezésre a résztvevők számára.

Csónakkal a Hernádon címmel 4 település konzorciumával egy TOP-1.2.1-16-BO1-2017-00011 projekt kerül megvalósításra, melynek tervezett befejezése 2022.10.07. Pere településen a Hernádon átvívelő híd mellett található telek megvásárlásával ezen a helyszínen egy mobil stég és egy kikötő főépület kerül kialakításra.

Magyar Falu Program keretén belül az alábbi fejlesztések valósultak meg:

- 800m útszakasz felújítása a Petőfi utcában. (szegregátum)
- 100m lépcső kialakítása a temetőben
- Orvosi eszközös beszerzése 3millió Ft értékben
- Arany János utca útfelújítása 31 millió Ft értékben (nemrég elnyert)
- Fűkasza beszerzés történt 1millió Ft értékben.

A település az idén új falubuszra pályázott, egyelőre nincs eredmény a pályázat sikerességéről.

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térségi pozíciója tekintetében:

- rossz pozíció: nincsenek helyben munkahelyek és nincsen helyben elegendő szolgáltatás, és a térségi munkaerőpiac és szolgáltatások nehezen érhetőek el, a közlekedési viszonyok kedvezőtlenek, az útviszonyok rosszak, és a közösségi közlekedés nem megfelelő;

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően stagnál vagy nő.

1.2 A település szerkezetének leírása (fél oldal)

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közműinfrastruktúra állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészben vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszthető részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

Közmű és út

Vezetékes ivóvíz 98 háztartásban működik. A vezetékek kiépítésére pályáztak, de csak 6 millió Ft-ot támogatást kapott a település és még 6 millió Ft-ra lenne szükségük. Minden egyéb közmű rendelkezésre áll. Az utak 100%-a aszfaltozott.

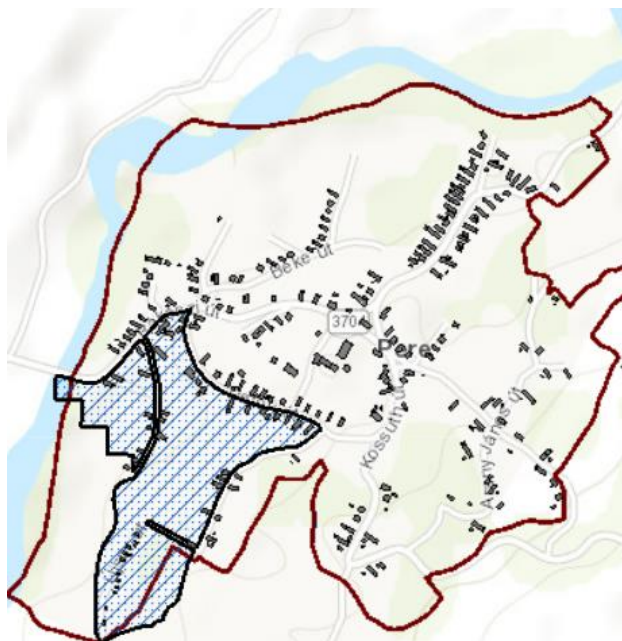
Közcsatornába bekötött lakások száma a 2019-es KSH adat alapján 74.

Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma 162, gázszolgáltatásba bekötött lakások száma 66.

A település vízellátását a Borsodvíz Zrt. biztosítja. A szennyvízáttemelő a Petőfi utcában található. A szervezett kommunális szilárd hulladékgyűjtés megoldott.

Szegregátumok

Szegregátum helyzete a településen a Lechner Tudásközpont adatbázisa alapján:

Perén a Központi Statisztikai Hivatal 2011-es népszámlálás alapján végzett lehatárolása szerint 1 db szegregátum található, amely a Petőfi és a Rákóczi út között helyezkedik el.

Lakosok száma a szegregátumban kb. 60 fő, ebből 20 fő 18 év alatti.

A Család és Gyermejköltségi szolgálat információi alapján 28 lakás van a szegregátumban, ami 30 háztartást és 88 főt jelent. Itt található a jelenleg nem üzemelő Csillag Cserhaj ház.

A szegregátumban az ingatlanokba 5 lakás van rákötve a csatornahálózatra. A szegregátum a település többi részéhez képest infrastrukturálisan elmaradott: a lakások nagy része egyáltalán nem közművesített, így a vízgazdálkodás a legtöbb háztartásban csak kútról oldható meg.

Áram tudomásuk szerint mind a 28 lakásban van.

Az épületek romló állapotát az itt élők elmondása szerint a rossz vízvezetésű talaj és a mocsaras területek idézték elő.

A szegregátum lakosságára az alacsony iskolázottság jellemző, az aktív korúakon belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők (58,6%) aránya nagyon magas.

Helyi ingatlanpiac

Medián lakásár a 2019 és 2020 adásvételei alapján 2 400 000 Ft. Lakástranzakciók száma a 2019 és 2020 évek összesen 8 volt.

Eladó ingatlanok száma: kb.5

A legutóbbi ingatlanvásárlást egy szlovák származású családhoz köthető.

A településen lévő ingatlanok árai: 2millió Ft-tól egészen 20 millió Ft-ig terjed.

A falusi CSOK ezen a településen is hozzájárult az ingatlanok megnövekedett árához.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- településen belül a szegregált részek a település jelentős hányadát, de kevesebb mint felét teszik ki

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések (fél oldal)

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

Szegregált élethelyzetek felszámolása komplex programokkal(ESZA) EFOP-1.6.2-16-2017-00109, valamint (ERFA) EFOP-2.4.1-16-2017-00011 került megvalósításra.

5 önkormányzati bérlakás került kialakításra, lehetővé téve 32 fő lakhatási mobilizációját.

Pere Község Önkormányzat testülete alakította ki a pályázathoz szükséges feltételeket.

Ezeket között szerepelt, hogy a pályázó munkaviszonnyal rendelkezik, gyermekei rendszeresen járnak a közoktatási intézményekbe. A településvezetés egyik célkitűzése volt, hogy a fiatal pároknak egy lehetőséget adjon, hogy önálló életvezetésbe kezdhessenek. A pályázók többsége egy ingatlanban él a nagyszülőkkel.

A következő képzések-tréningek valósultak meg a projekt ideje alatt: tisztítás technológus, falazó kőműves részsakma, pénzügyi tudatosság, konfliktuskezelés.

Továbbá jogi tanácsadás, családi egészségnap, játékos fejlesztő foglalkozásokon vehetett rész a település lakossága.

Még a korábbi településvezetés nyerte el a pályázatot. A jelenlegi polgármesternek fenntartásai voltak a programmal kapcsolatban.

A polgármester néhány mondatban mesélt az aktualitásokról a projekttel kapcsolatban:

A Csillagpontot megrongálták a közelmúltban.

A sikeres pályázatot elnyerők közül többen visszamondta a lehetőséget. Így cserélődik a korábban testületi ülésen megszavazott bekerülő személye.

A szennyvíz rendszer kialakítása folyamatban.

A beköltözések nyár közepére várhatóak.

A fejezet fő következtetései

A fejezet célja, hogy feltárja a lakhatási szegénység enyhítését célzó fejlesztésekkel kapcsolatos tapasztalatokat elsősorban a település vezetés oldaláról, mivel ezek a tapasztalatok alapvetően meghatározhatják, hogy az önkormányzat hogyan áll hozzá a jövőbeli hasonló célú fejlesztésekhez. Fontos lehet rávilágítani arra, hogy a pozitív vagy negatív tapasztalatok mögött milyen okok állhattak.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

A fejezet tartalma

Együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

Az önkormányzat együttműködését fejezte ki a bérlakás program kapcsán.

A településprogramban kialakított ingatlanok mellett további 4 családnak jelentene segítséget az újonnan kialakított ingatlanok.

A településfejlesztésnek az eszközét látja benne. Egy varroda kialakításában gondolkodik az önkormányzat, karöltve az Ökumenikus Segélyszervezettel. A folyamat tárgyalás alatt. Ez a lehetőség 8 fő számára adna állandó munkalehetőséget.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

2 A lakosság helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idénymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

A foglalkoztatási osztály adatai alapján a településen a 2020-as évben a regisztrált álláskereső csoportja az alábbiak szerint oszlott meg: FHT 50% , egészségkárosodás és gyermekfelügyeleti támogatás 20%, ellátásban nem részesülő 30%.

Munkanélküli ellátásban 15-en részesülnek. A fekete munka nagy arányú a munkanélküliek körében. Többségében a mezőgazdaságban vagy az építőiparban dolgoznak.

Elsődleges munkaerőpiaci helyzet

Kézmű Fővárosi Kézműipari Nonprofit Kft.	Abaújszántó (6,5 km)
ABASAIUSZ 7 KFT	Abaújszántó
Majoros és Társa Faipari Kft	Abaújszántó
Mezőgazdasági és Szolg. szöv	Gönc (30 km)
Göncöl FA Hungária KFT.	Gönc

A legnagyobb munkáltató: Miskolc BOSCH (41 km)

A foglalkoztatási osztály adatai alapján a legfontosabb akadályoztató tényező, ami megnehezíti a helyiek tartós elhelyezkedését:

- versenyképes szakképzettség hiánya
- foglalkoztatási alul motiváltság
- gazdasági, földrajzi elhelyezkedés
- minőségi munkahelyek hiánya
- versenyképes munkabérek hiánya

Szociális problémák:

Veszélyeztetett helyzetű gyerek 6 fő, RGYK-ban részesülő gyermek 59 fő, HH-s gyermek 57 fő, HHH-s gyermek 5 fő, szegregátumban élő gyerek: 30 fő

A Magyar Ökumenikus Segélyszolgálat települési szociális diagnózisa alapján a településen élőknek a család és gyermekjóléti szolgálat becslése alapján 20%-ának van közüzemi tartozása, 10%-nak lakáscélú hitele és 15%-nak személyi hitel tartozása és 5%-nak uzsora-hitele.

Az idősgondozás fejletlen. A településen működik házi segítségnyújtás, azonban a szolgáltatás nem látja el teljes funkcióját.

Az uzsora jelen van, megjelenési formája: élelmiszer, készpénz

A Provident személyi kölcsön részleteinek fizetéseinek elmaradása is nagyban hozzájárult a családok eladósodásához. Sok esetben az érkező értesítőket-felszólításokat kidobják.

Az EFOP telepprogram szolgáltatásai között igénybevehető volt a jogi tanácsadás, ezzel éltek is a településen élők. Azonban sok esetben 5-10 éves tartozások kerültek a végrehajtó iroda látókörébe. Az ügyfelek azonban nem rendelkeztek hivatalos dokumentummal ezen időszakról.

A védőnő tapasztalata az, hogy az édesanyák nem főznek külön a hozzátáplálás időszakainak megfelelően. De a legtöbb esetben anyagi problémák állnak a háttérben.

Nincs lehetőség arra, hogy külön vásároljanak minden korosztálynak.

Nem tudnak főzeléket főzni az édesanyák, így a vásárolt bébiételrel váltják ki ezt a táplálási formát. Jellemző, hogy a cumisüvegbe üdítőt (colát) töltenek.

Nem tudják letenni a földre a babákat, ennek oka az, hogy a padlózat nem alkalmas arra, hogy arra letegyenek egy plédet és a gyermek ott gyakorolja a korának megfelelő mozgásfolyamatokat.

Gyakori a túletetés, főként szénhidráttal: csokoládé, üdítő, chips

Nőgyógyászati vizsgálatra nem járnak a hölgyek. Szülés után sem jelennek meg az utóvizsgálatokon az édesanyák.

Gyermekjóléti és Szociális Alapszolgáltatási Körzet információi alapján elmondható, hogy az alacsony lakosságszámszám miatt nincsenek kirívó esetek. Legutóbbi probléma egy lakhatási helyzet miatt érkezett jelzés. (kinti illemhely hiánya)

A fejezet következtetései

Családtípus 60 család	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	12
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszhető a család munkaerőpiaci részvétele.	33
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	15 nyugdíjas korosztály

Interjú-JP: Jellemző a többgenerációs együttélés, valamint a nagy gyermeklétszámú családok.

3 A lakásállomány helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakosságviszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

Közműszolgáltatásba bekapcsolt lakások

Lakások száma (2019)	161
Közüemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	98
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	74
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	162
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	66
WC nélküli lakások száma (2011)	66

A szegregátumban 27 lakás található, melyek 44,4%-a alacsony komfortfokozatú. Az épületek nagy részének nem megfelelő a statikai és a műszaki állapota: a tetők repedezettek, a falak dűledeznek és mállik róluk a vakolat. Egyes ingatlanokban már-már életveszélyes benn tartózkodni. A lakások egészségügyi szempontból sem biztosítanak kielégítő lakhatási körülményeket az itt élőknek: vizesek, penészesek és nem található bennük fürdőszoba.

Rendezetlen tulajdonviszonyok:

A pereit lakosok többsége saját tulajdonú családi házban él, Tisztázatlan tulajdonviszonyú ház nincs a településen, olvasható a település szociális diagnózisában.

Szívességi lakáshasználat:

A szegregátumban jellemző, hogy több generáció él egy lakóházban, ami egyben azt is jelenti, hogy a tulajdonos család mellett a többi család szívességi lakáshasználó, ami számukra bizonytalan lakhatási helyzetet jelent. Az utóbbi elsősorban a fiatal családokat érint.

Lakások túlszűfolttsága:

Lakásszám (2011)	161
Üres lakások száma (2011)	57
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	94
Lakásszám a szegregátumban (2011)	27
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	94
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	27

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma
életveszélyes házak	2 -lakott 2-lakatlan
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	10
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetőek (kb. 10 év),	30
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	42

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái (1 oldal)

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

Település térségi pozíciója:

A közelben vannak dinamikusan fejlődő gazdasággal rendelkező városok: Encs, Szikszó, Miskolc.

Valamint meg kell említeni a szomszéd települést Hernádszentandrás, ahol a BioSzentandrás kertészet működik. A jövőben akár a gazdasági fejlesztéseknek köszönhetően a perei lakosok számára is munkalehetőséget biztosíthat.

A közösségi közlekedés csak átszállással biztosítja az eljutást a környező városokba.

A járatok száma nem elégséges. Sok esetben több órás várakozással jár, hogy az ináncsi vasútállomáson megérkezzen a csatlakozás (autóbusz, vonat) a céltelepülésre.

A település társadalmi összetétele, **gettósodó település** típusbatartozik.

A szegregátum a település többi részéhez képest infrastrukturálisan elmaradott: a lakások nagy része egyáltalán nem közművesített, így a vízgazdálkodás a legtöbb háztartásban csak kútról oldható meg.

Önkormányzat hozzáállása a bérlakásfejlesztési programhoz:

Az önkormányzat együttműködő, a település fejlődésének lehetőségét látja mind a bérlakás mind a FETE programban.

A településen a lakóházak túlnyomórészt a **családok saját tulajdonában** vannak.

A szegregátumban azonban jellemző, hogy több generáció él egy lakóházban, ami egyben azt is jelenti, hogy a tulajdonos család mellett a többi család szívésségi lakáshasználó, ami számukra bizonytalan lakhatási helyzetet jelent. Az utóbbi elsősorban a fiatal családokat érint.

A túlszűfolt lakóházak:

A helyi szakemberek véleménye szerint elsősorban a szívésségi lakáshasználó fiatal gyerekes családok körében van igény a költözésre.

Az eladósodottság a szegregátumban élők jelentős részét érintik, leggyakoribb oka a személyi kölcsönök (Provident), közműdíjak által keletkezett adósságok. A Magyar Ökumenikus Segélyszolgálat települési szociális diagnózisa alapján a településen élőknek a család és gyermekjóléti szolgálat becslése alapján 20%-ának van közüzemi tartozása, 10%-nak lakáscélú hitele és 15%-nak személyi hitel tartozása és 5%-nak uzsora-hitele.

Az eladó ingatlanok száma: 5

Az önkormányzat tulajdonában nincs üres telek, egy gazdasági épülettel rendelkezik.

A szlovák származású vevők a vásárolt ingatlant vendégházként készülnek üzemeltetni.

Az eladó házakra nincs számottevő vásárlóerő, kedvezőtlenek a hitelfelvételi lehetőségek, a fiatalok számára nincs munkalehetőség, ezért lakhatási szempontból nem vonzó a település és a járás.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	2			2	2-lakott 2-lakatlan
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	10			10	10
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)		6		6	30
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni		27	15	42	42
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	12	33	15	60	
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	12	33	15		60 család 86 ingatlan

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és priorizálási szintek leírása (2 oldal)

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutató nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Háztartásgazdálkodást,** pénzbeosztás tudatosságát javító programok, melyek megalapozzák a magasabb szintű lakhatási költségek rendszeres fizetését.
- **Eladósodottság kezelésének kiterjesztése:** együttműködővé kell tenni a családokat e téren. Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.
- **Foglalkoztatás javítását célzó program:** a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni.

Lakhatási programok:

- A **közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás** támogatása elsősorban a víz-és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében előrefizetős villanyóra felszerelése.
- Bérlakásfejlesztés tekintetében:
- **Krizislakások kialakítása:** szükséges a településen néhány olyan krízislakás kialakítása, ahová az életveszélyes lakhatási helyzet és súlyos családi konfliktusok esetén családok elhelyezhetőek. A Jelenlét pont dolgozói 2 életveszélyes ingatlant jelöltek meg a településen.
 - **Magántulajdonú lakások felújításának segítésére kialakított program:**
A Habitat for Humanity Magyarországnak köszönhetően 5 családnál történt lakhatási beavatkozás. Egy család kivételével új nyílászárókat kaptak az érintett családok, illetve a belső szigetelést segítették elő.
 - **Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:** a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok,

akik szüleiknél túlszűfolt lakásban élnek. A településvezetés is azon családok mobilizációját támogatja a településen belül, ahol a szülők rendszeres munkaviszonnyal rendelkeznek. A célcsoport tekintetében a nyílt munkaerőpiaci elhelyezkedés 2 család esetében történt meg.

- A FETE / RRF bérlakásfejlesztés programjának keretén belül lehetőség van arra, hogy családok mobilizálása a **településen kívüli** másik, jobb pozíciójú, a munkaerőpiaccal vagy munkaerőpiachoz lényegesen közelebb elhelyezkedő településre (növekedési centrum) történjen. Ennek a beavatkozásnak a célcsoportja elsősorban azok a családok képezik, akik képesek élni a jobb munkalehetőségekkel.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve (3-4 oldal)

Ez a fejezet már „csak” a bérlakásprogramra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	gyenge és költséges a célcsoportnak
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	nem jellemző, közfoglalkoztatás a fő foglalkoztató
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	alacsony
közműinfrastruktúra	alapinfrastruktúra szinte a település egészén kiépített
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	többnyire rendezett
uzsora	jelen van
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	bölcsőde-és óvoda működik a településen
szegregátumok relatív mérete a településen	gettósodó település

A bérlakásfejlesztés településhatárokön kívülre történő mobilizálás nagyságrendjét módosító tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	a településen élők gyermekei a helyi óvodába járnak
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	nincs tudomás negatív megítélésről
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	jelen van
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	nem ismert
helyi növekedés centrum (munkahely konkrét település)	Encs, Szikszó, Miskolc
családok társadalmi kapcsolatrendszerének összetétele	szoros
céltelepülés árszínvonala (alacsony, magas)	magas

**A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:
Bérlakásfejlesztések:**

A potenciális célcsoporti körből a megvalósító szervezet szerint csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönöztek és együttműködőek, illetve van esély arra, hogy azzá tehető, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. Figyelembe véve a 4 éves megvalósítási időszakot (a terv elkészítéséhez képest), az alábbi nagyságrendek vállalása lehet reális:

- településen belüli mobilizáció: teljes időszakban 2 család, ami egyben **2 bérlakás létrehozását jelenti a településen**

Indoklás:

Az előzetes felméréseket, valamint interjúkat összevetve, a térségben dolgozó valamennyi szakember véleményére alapozva született a döntés.

A településen megvalósult egy EFOP telepprogram, melynek köszönhetően 5 szociális bérlakás került kialakításra.

Valamint a polgármesterrel készített interjú során is az derült ki, hogy az önkormányzat látókörében maximum 4 olyan család van, aki számára segítséget jelenthet ez a program és a bérlakással járó költségeket is tudják vállalni. A célcsoport tekintetében a nyílt munkaerőpiaci elhelyezkedés 2 család esetében történt meg.

A településen élők helyzetét nehezíti, hogy helyben nem valósul meg nagyobb beruházás, ami biztos megélhetést nyújtana az itt élők számára.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)				
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)				
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	2			
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást				
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást				
Összesen				2

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.